

ZÖLD ÓVODA KRITÉRIUMRENDSZER

(és kapcsolódása az Önértékelési szempontsorokhoz)

A feladatellátási hely által benyújtott pályázati anyag önértékelésében megjelennek azok az elvek, tartalmi követelmények, amelyek a Zöld Óvodai Kritériumrendszer szerinti működést bizonyíthatóvá teszik.

1. **Az óvoda a pedagógiai küldetésében, pedagógiai programjában és szellemiségében,** konkrét hivatkozásokkal kimutathatóan és tetten érhetően az országos, **hatályos** tartalmiszabályozó által – 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról – megfogalmazott környezeti és egészségnevelési prioritások alapján működik, összhangban a helyi önkormányzati dokumentumokban megfogalmazottakkal. Az óvoda pedagógiai programja a környezettudatos nevelést kiemelten kezeli, erre építi a fejlődést elősegítő tevékenységeket, tartalmazza a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséget, előtérbe helyezi a helyi értékek megismerését, védelmét és megőrzését. (Az önértékelési szempontsor minden pontja, de hangsúlyosan: 1., 3., 7., 8. pontjai)
2. **Az óvodai nevelés dokumentumaiban** hangsúlyosan megfogalmazásra kerülnek a fenntarthatóságra nevelés elvei alapján folyó nevelőmunka jellemzői, a környezet- és egészségtudatosságra nevelés elvei és területei. A helyi természeti értékek védelmének nevelése hangsúlyosan jelenik meg. (Az önértékelési szempontsor 1. pontjának óvodaidokumentumokra vonatkozó része).
3. **A helyi óvodai nevelési célok, feladatok** megfogalmazásában kiemelten jelennek meg a természet- és környezet védelmével, a helyi adottságok **megismerésével kapcsolatos tevékenységek** (pl. fák védelme, faápolás, faültetés, madárvédelem, a lakóhely- megismerési tevékenységek, az épített és a természeti környezet védelme, stb.). Részletesen szerepelnek a dokumentumokban és az óvodai nevelőmunka folyamatában pedagógiai programban rögzített zöld tartalmak. A tevékenységek rendszerében tükröződnek a környezeti vonatkozások. A kapcsolatokban megjelennek a zöld témával összefüggő partnerkapcsolatok is. (Az önértékelési szempontsor 1., 3., 5. és 8. pontjai).
4. **Célként, valamint feladatok elemeként** az óvodai tevékenységekbe **beépülnek a „hungarikumok”** – a helyi sajátosságok figyelembevételével. Megfogalmazásra kerül az óvodapedagógusok által szervezett és irányított, valamint külső szakmai segítséget igénybe vevő népművészeti és kézműves tevékenység, mely megjelenhet a kézműves tevékenységektől a néptáncig, a népdaltól, a magyar növény- és állatfajoktól a gyógynövényekig, a magyar konyha jellemzőitől a magyar népi viseletekig, vagy akár az építészet ismeretéig. (Az önértékelési szempontsor 1., 3. és 8. pontjai.)
5. A nevelőmunka hatékonysága érdekében az **óvodapedagógusok alkalmazott módszerei segítik a tanulási környezet megteremtését.** A tevékenységközpontú tanulásszervezéshez, tapasztaláshoz biztosítja a megfelelő helyszínt, az alkalmazott módszerekben rejlő közösség- és személyiségformáló lehetőségeket. Kiemelt helyet kap a játék, a játékba integrált tanulás, a szenzitív módszerek, a terepi tapasztaltatás, a tevékenykedtetés, a felfedeztetés, az élménypedagógia, a projektpedagógia, a kooperatív tanulási elemek alkalmazása. Az óvoda rendelkezik külön kidolgozott erdeióvoda programmal. (Az önértékelési szempontsor 1., 3. és 8., pontjai.)

6. A **nevelés folyamatában** a mit, mivel, mikor, hogyan és kivel kérdésekre épített fejlődést elősegítő tevékenységek kerülnek megvalósításra (pl. az igényeknek, szükségleteknek megfelelően valósul meg a képességek fejlesztése, a különféle eszközök használata, az ismeretszerzés és alkalmazás modern módszerei stb.) A gyermekek nevelése, fejlesztése egyéni képességükhöz és fejlettségükhöz igazodó differenciált bánásmód elve alapján valósul meg. Figyelembe veszi a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (SNI, BTM, tehetségígéretes gyermek) nevelését is. Kiemelt szerepet kap a fogyasztói, táplálkozási, ételkészítési ismeretekre nevelés, szoktatás. (Az önértékelési szempontsor 1.,3., 4., 6., 8., 9., 10., 11. pontjai.)
7. **Széles körű kommunikációs kapcsolat folyik az óvoda és partnerei között** (a szülőkkel, a lakossággal, az óvoda környezetében élőkkel, a környező óvodákkal, más gondozási-nevelési, valamint nevelési-oktatási, közművelődési intézményekkel, civil szervezetekkel, egyesületekkel, magánszemélyekkel, stb.). Az adott vidék szellemi és fizikai infrastruktúrája, az életképes vidéki települések, helyi közösségekhez kapcsolódó folyamatok hangsúlyában a helyi térségi identitás erősítése kap nagy hangsúlyt. Ezzel biztosított a társadalmi hatás, közvetetten a fenntarthatóság, vagyis partneri kapcsolat működik a környezet- és természetvédelem érdekében. (Az önértékelési szempontsor 1.,3., 5., 8., 9., 10., 11. pontjai)
8. Az intézmény **kapcsolatrendszerében** (a fenntartói oldal vonatkozásában, a vidékfejlesztési tézisek érdekében) a tervezésben és a megvalósításban fontos feladatként jelenik meg a helyi igények, lehetőségek és szükségletek összhangja, a hálózatépítés lehetősége is. (Az önértékelési szempontsor 1.,3., 5., 7., 9., 10.,11. pontjai)
9. A gyermekek életkorának megfelelő **hagyományok ápolása**, gazdagítása megvalósul az óvoda életében a szülők bevonásával, és így a **családdal való kapcsolatban, valamint a település speciális színterein**. A népszokások, jeles napok – világnapok nemzetközi és hazai akciónapok – ünneplésénél érvényre jutnak a helyi környezeti adottságok. Az óvodapedagógusok folyamatosan gyarapítják a környezeti neveléshez kapcsolódó szakirodalmat, a felnőttek és a gyermekek környezet- és egészségbarát szemléletét formáló kiadványokat, könyveket. Alakítják a gyermekek közvetlen és tágabb környezetének (család, település) környezettudatos szemléletét, fogyasztói szokásait. (Az önértékelési szempontsor 3.,4., 5.,7.,9.,10.,11.pontjai)
10. Az **óvoda dolgozói** tisztában vannak a beosztásuknak, valamint feladatkörüknek megfelelő elvárásokkal, **a fenntarthatóság tartalmi jellemzőivel**, és ez az óvodaminden tevékenységében megnyilvánul. Ezáltal az óvoda felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, az egészséges életmód szokásainak megalapozására, a közösségi egészséges életvitelre. (Az önértékelési szempontsor 2., 3., 6., 7.,8., 9.,10.,11.pontjai.)
11. **A nevelőmunka folyamatában résztvevő szakemberek és a pedagógiai munkát segítő alkalmazottak**, (logopédus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, pedagógiai asszisztens, szociális munkás, pszichológus, dajka, óvodatitkár, karbantartó stb.), tiszteletben tartják az adott óvoda helyi nevelési elveit, melyek a település- és vidékfejlesztéssel, egészségneveléssel és környezeti neveléssel is kapcsolatosak. (Az önértékelési szempontsor 1.,2., 3.,5., 8., 10., 11. pontjai.)
12. Az **intézmény igazgatója és az óvodapedagógusok** példamutató magatartása, és elkötelezett szemléletbeli meggyőződése biztosítja a Zöld Óvoda Kritériumrendszer szerinti működést, a nevelőmunka megvalósítását. Az óvodában munkaközösség működése, valamint a Zöld Óvodai tevékenységekkel foglalkozó mentori feladatok megfogalmazása és megvalósítása elengedhetetlen követelmény. Elhivatottsága, elkötelezettsége függvényében vesz részt az óvoda Zöld Óvodai Bázisintézményi feladatok megvalósításában is. (Az önértékelési szempontsor 1., 5., 7., 8., 9., 10., 11.pontjai.)

13. Az **óvodapedagógusok külső és belső továbbképzésében** meghatározó szempont a Zöld Óvodai programokkal kapcsolatos témák frissítése, kiegészítése, a folyamatos fejlesztés, az innováció, a tudásmegosztás. (bázisóvodai, mentori, erdei óvodai feladatok ellátása, stb.) (Az önértékelési szempontsor 1., 2., 7., 8., 9., 10., 11. pontjai)
14. Az óvodában a **pedagógusok a gyermekekkel, a gyermekek szüleivel, hozzátartozóival együtt** a rontott (használt) papírokat külön tárolóba teszik, hogy a gyermekek újból és sokféleképpen felhasználhassák tevékenységeik során. (Az önértékelési szempontsor 3., 6., 8., 9. pontjai)
15. A **biztonságos élelmiszerellátás**, a piachoz kapcsolódóan a tudatos fogyasztó és vásárlóprogram célkitűzése kap helyet az óvoda működésében, a népegészségügyért felelős tárcák célkitűzéseivel összhangban, ahol megjelenik az óvodai étkeztetésben résztvevő veszélyeztetett gyermekek megfelelő ellátásának megszervezése is. Az intézmény a lehetőségeihez mérten anyersanyagok beszerzésénél előnyben részesíti a helyi piacot, a helyi termelőket. (Az önértékelési szempontsor 1., 3., 5., 7., 8., 9., 10., 11. pontjai.)
16. Az **óvodaépület** helyiségeinek berendezése segíti a környezetbarát szemléletmód, valamint az egészséges életmód megalapozását. Az óvoda berendezése az egyszerűség, a takarékoság, a praktikusság jegyeit mutatja, a helyi sajátosságot is tükröző természetes anyagok felhasználása érvényesül. A gyermekek által használt eszközöket, játékokat, berendezési tárgyakat ezen elvek felhasználásával biztosítják. (Az önértékelési szempontsor 4., 6., 9., 10., 11. pontjai)
17. Minden **csoportszobának** egyéni hangulata, arculata van, növényekkel, a természetsarokban a természet által adott „kincsekkel”. A gyermekek folyamatosan növényápolási, állatgondozási feladatokat látnak el az egészségügyi előírásoknak megfelelő és megengedett mértékben. (Az önértékelési szempontsor 1., 3., 4., 6., 8., 9., 10., 11. pontjai)
18. Az **óvoda udvara** mentes a legtöbb allergiát, valamint az esetleges mérgezést és sérülést okozó növényektől. Az óvodakertben a helyi lehetőségek figyelembevételével valósul meg a zöldséges- és virágoskert, a gyógy- és fűszernövény rész, a komposztáló a sziklakert, a kerti tó stb. A gyermekek kertgondozásához kisméretű kerti szerszám biztosított. Az udvari játékok környezetbarát anyagból készülnek, és megfelelő helyet, teret, időt adnak a gyermekek egészséges mozgásához, szabad játékához. Az udvari árnyékolók és ivókút, illetve ivási lehetőség biztosított. (Az önértékelési szempontsor 4., 6., 8., 9., 10., 11. pontjai)
19. A **szelektív hulladékgyűjtés** lehetősége biztosított az óvodában (pl. papír, műanyag stb.), kivéve a veszélyes hulladékokat (pl. elem, olajos palack stb.). A „hulladék nem szemét” elv érvényesül az újrafelhasználás érdekében (ajándékkészítés, játékkészítés stb.) is megvalósul. Szemléletükben napi tevékenységükben támogatják, a fenntartható- környezettudatos életmódot, amely szelektív hulladékgyűjtéssel kezdődik, zero waste (hulladékmentes) életmóddal folytatódik. (Az önértékelési szempontsor 3., 4., 6., 8., 9., 10. pontjai)
20. Az **óvoda működtetése** során az óvoda vezetősége kiemelten törekszik a környezetkímélő anyagok használatára (környezetbarát tisztítószer használata), a tudatos takarékosagra. A takarékosági rendszer kiépített az óvodában a villany-, a vízhasználat és a fűtés terén. Az épületen belül a megújuló energia lehetőségek kihasználására, kiépítésére kell törekedni a fűtés, világítás, meleg víz stb. biztosítása terén. Energiatakarékos izzók vannak a folyosókon, termekben a világítás megfelel az egészségügyi előírásoknak. A fűtési rendszer környezetbarát. Automata WC öblítőket, hideg-meleg kevert csapvizet, a levegő illatosítására gyógynövényeket használnak, stb. (Az önértékelési szempontsor 4., 6., 9., 10., 11. pontjai)